

EL BARÒMETRE INCLUSIU DE CASTELLDEFELS

RESUM EXECUTIU

Castelldefels, setembre de 2016

DESCRIPCIÓ DE L'ESTUDI: Aquest document conté l'anàlisi dels resultats de l'enquesta realitzada durant el mes de maig de 2016 als ciutadans de 16 i més anys empadronats a la ciutat de Castelldefels. A partir de la construcció d'indicadors quantitius i qualitius adaptats a les característiques socio-territorials del municipi, es dona compte de l'opinió (variables subjectives) i situació actual (variables objectives) dels residents del municipi, al respecte dels principals eixos que integren les polítiques d'inclusió, a saber, el demogràfic, el formatiu, l'econòmic, el laboral, el sociosanitari, l'assistencial, el relacional, i el territorial.

FITXA TÈCNICA DEL BARÒMETRE INCLUSIU:

- **Univers poblacional:** 53.562 habitants empadronats a la ciutat de 16 i més anys (segons les dades del padró municipal d'abril de 2016).
- **Nivell de confiança:** 95,5% on K=2 i P i Q són igual al 50%
- **Error mostral:** + - 5%
- **Mostra:** 400 enquestes
- **Mostreig:** Per quotes de sexe, edat i nacionalitat.
- **Tècnica de recollida de dades:** Enquesta telefònica.
- **Base de sondeig:** dades telefòniques disponibles extretes del padró municipal.
- **Durada del treball de camp:** del 2 de maig al 2 de juny de 2016.
- **Durada del qüestionari:** 15 - 20 minuts.
- **Programari estadístic utilitzat:** SPSS 13.0.
- **Tipus d'anàlisi:** anàlisi de freqüències i de taules de contingència.

INSTITUCIÓ QUE ENCARREGA L'ESTUDI: Ajuntament de Castelldefels

EMPRESA QUE REALITZA L'ENQUESTA: NEÒPOLIS Consultoria d'innovació social

Índex de continguts

- 1.- Àmbit sociodemogràfic **(pàg.4)**
- 2.- Àmbit formatiu/educatiu **(pàg.6)**
- 3.- Àmbit territorial **(pàg.9)**
- 4.- Àmbit relacional/ciutadania **(pàg.12)**
- 5.- Àmbit de la salut **(pàg.14)**
- 6.- Àmbit assistencial **(pàg.16)**
- 7.- Àmbit laboral **(pàg.18)**
- 8.- Àmbit econòmic **(pàg.23)**

1.- ÀMBIT SOCIODEMOGRÀFIC

ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

Castelldefels és una població significativament menys envellida respecte a la mitjana comarcal, provincial i catalana, ja que l'índex de vellesa (persones de 65 i més anys respecte el total de la població) es situa entre 3 i 5 punts percentuals per sota de la resta d'àmbits de comparació supramunicipals analitzats.

De la mateixa manera, l'índex d'envelliment del municipi (el total de persones de 65 i més anys respecte tota la població de 0 a 15 anys) també és força més baix que l'observat per la comarca, i significativament inferior que el registrat per la demarcació i el conjunt del país.

A més, l'índex de sobre envelliment de Castelldefels, tot i ser pràcticament idèntic que el comarcal, es situa més de 3 punts per sota de l'observat per la demarcació de Barcelona i pel conjunt de Catalunya. És a dir, que el total de la població de 65 i més anys de Castelldefels és lleugerament més jove que l'observat per la província i pel conjunt de Catalunya.

POBLACIÓ ESTRANGERA I CARACTERÍSTIQUES DE LA MATEIXA

A Castelldefels el 18,2% de la població no és d'origen espanyol, una dada gairebé 9 punts superior a la mitjana comarcal, i entre 5,8 i 4,6 punts més elevada que la mitjana provincial i catalana respectivament.

L'origen dels nacionals no espanyols de Castelldefels presenta diferències molt significatives amb la resta de territoris. A saber, la gran majoria dels estrangers de la vila (56,6%) provenen d'altres països de la resta de la UE, mentre que a la comarca, a la demarcació i al conjunt de Catalunya aquest percentatge es mou només entre el 24% i el 26%. A més, només el 6,9% dels estrangers empadronats al poble provenen del continent africà, mentre que a la resta d'àmbits de comparació supramunicipals aquesta dada oscil·la entre el 23,6% i el 29,8%.

Una altra característica de la població estrangera de 16 i més anys del municipi és la seva joventut. El 36,6% dels estrangers tenen entre 16 i 34 anys, una proporció més de 14 punts percentuals superior a la registrada pels nacionals espanyols.

El percentatge de persones grans estrangeres és molt baix, només el 6,4% d'aquest col·lectiu té 65 i més anys, mentre que la mateixa dada pels autòctons és del 19,7%, és a dir més de 13 punts percentuals per sobre. Així doncs, gairebé el 94% dels immigrants estrangers del poble tenen menys de 65 anys, i gairebé el 40% d'aquests es concentren a la franja d'edat més jove.

El 57% dels estrangers que resideixen a Castelldefels porten 10 o menys anys vivint a la ciutat, i un 21,6% entre 11 i 15 anys. Aquells que hi han residit durant més de 20 anys o tota la vida són una minoria (12,2%), cosa que s'explica per les onades migratòries que van arribar a partir del període 2000 – 2008.

Els tests estadístics realitzats ens mostren que a la zona territorial 2 (can Roca, els Canyars, Montmar i Muntanyeta) el percentatge de persones de nacionalitat no espanyola és significativament inferior que a la resta de zones del municipi, ja que només un 10,9% dels residents són estrangers (una dada 8,2 punts inferior a la mitjana del conjunt de la ciutat), mentre que a la resta de territoris (zona 1 i zona 3) la proporció d'immigrants d'origen estranger es situa en el 22% (poc més de 3 punts percentuals més elevada que la mitjana).

Pel que fa a l'origen dels estrangers, la majoria de persones procedents del continent africà, així com els originaris d'Àsia i Oceania resideixen a la zona 1, mentre que els nousvinguts d'altres països de la resta de la UE es concentren sobretot a la zona 3. Els estrangers llatinoamericans es concentren gairebé a parts iguals entre la zona 1 (41%) i la zona 3 (45,5%).

ANYS DE RESIDÈNCIA I ORIGEN DE LA POBLACIÓ

Hi ha un percentatge significatiu de persones del municipi nascudes tant a d'altres pobles i ciutats de la comarca, com a la capital (Barcelona), que durant els últims 15 anys s'han traslladat a viure a Castelldefels.

També s'observa que el 56,7% de les persones nascudes a la resta de l'estat espanyol fa més de 20 anys que resideixen a Castelldefels, tot i que no és una xifra molt elevada, ja que en d'altres municipis de la comarca, aquest percentatge supera el 70%.

També cal destacar que la majoria de les persones nascudes a la resta de l'estat espanyol, el 42,3%, resideixen a la zona 1 del municipi.

Gairebé el 80% dels residents que han nascut a l'estranger porten menys de 15 anys vivint a Castelldefels. De fet el 55,1% dels nascuts fora de l'estat espanyol porten 10 anys o menys residint a la ciutat. És més, el 27% d'aquest col·lectiu fa menys de 5 anys que viu a Castelldefels.

A hores d'ara, gairebé la meitat de la població de 16 i més anys resident a Castelldefels ha nascut fora de Catalunya (46,4%), a saber, el 24,2% ho ha fet en algun poble o ciutat de la resta de l'estat Espanyol, i el 22,2% a l'estranger. A més, el 56,5% dels empadronats majors de 15 anys porta menys de dues dècades residint al municipi.

TIPOLOGIA I CARACTERÍSTIQUES DE LES LLARS

Allò més remarcable en el cas de Castelldefels és que les formes familiars tradicionals (llars integrades per parelles / matrimonis i matrimonis amb fills) són les més habituals, que aproximadament un 11% de les famílies viuen en llars monoparentals (una dada molt similar a la observada a nivell comarcal i de Catalunya l'any 2011), i que només un 9% de la població viu sola.

El percentatge de persones de 65 i més anys que viuen soles és només del 7,5% i es situa lleugerament per sota de la mitjana observada (9%).

D'altra banda, tot i que hi ha un 21,6% de joves d'entre 16 i 34 anys que viuen amb els pares (una dada gairebé 16 punts percentuals superior a la mitjana) no podem afirmar que existeixi al municipi un problema igual o major que a Catalunya amb la qüestió de l'emanació juvenil, sobretot perquè en d'altres municipis de l'àrea metropolitana el percentatge de joves que viuen amb els seus pares duplica l'observat a Castelldefels.

En més del 70% de les llars monoparentals el progenitor principal és una dona.

Un percentatge significatiu d'estrangers viu en llars unipersonals (15%), mentre que la mateixa xifra pels nacionals espanyols és només del 7,7%. Això té molt a veure amb l'origen i l'edat d'aquest col·lectiu. A saber, estem parlant de persones treballadores de 35 a 64 anys, homes, procedents d'altres països de la UE, amb nivells de formació mitjans i alts, feines qualificades dins el sector serveis, i que porten 5 anys o menys residint al poble.

De totes maneres, cal tenir en compte que els estrangers no són un col·lectiu uniforme i homogeni. Per exemple, si bé és cert que el percentatge de nacionals no espanyols que vien sols és significativament més elevat que la mitjana, no és menys cert que el nombre mitjà de persones que resideixen en una llar formada per persones estrangeres és de 3,23, mentre que la mateixa dada per a una llar composta per autòctons és de 2,87. Per tant, cal tenir en compte que les persones estrangeres, en termes generals, viuen en llars més nombroses (ens referim sobretot als procedents del continent africà, els originaris de sudamèrica, però també als que han vingut de la resta de la UE).

La mitjana de persones que viuen en una llar a Castelldefels és de gairebé 3 (2,94 per ser exactes).

Tot apunta a que el nombre de membres per llar ha augmentat lleugerament en els darrers 4 anys i s'ha produït una disminució de les llars unipersonals.

2.- ÀMBIT FORMATIU/EDUCATIU

NIVELL MÀXIM D'ESTUDIS FINALITZATS

La gran majoria de la població de 16 i més anys empadronada a Castelldefels, a saber, el 69% té un nivell d'estudis acabats que va més enllà de l'ensenyament obligatori elemental: el 19,75% disposa del batxillerat superior, el 16,25% d'estudis d'FP, i el 33% està en possessió d'un títol universitari. Només el 31% té un nivell baix de formació, dels quals el 24,75% té com a màxim els estudis elementals acabats, i 6,25% no disposa de cap tipus de titulació.

Si comparem les dades educatives del municipi amb les comarcals i les del conjunt del país les conclusions són clares (per bé que estem comparant dades del 2011, en el cas de la comarca i Catalunya, amb dades del 2016 en el cas de Castelldefels):

- A Castelldefels el percentatge de persones sense estudis és significativament menor.
- La proporció de persones del municipi amb un nivell d'estudis secundaris és molt superior a la observada a nivell comarcal i català.
- El percentatge de ciutadans amb possessió d'una titulació universitària és molt superior respecte a la mitjana del país, i la registrada pel conjunt del Baix Llobregat
- I pel que fa al percentatge de persones amb un títol de formació professional, observem que les diferències entre Castelldefels i la resta d'àmbits de comparació supramunicipals són pràcticament inexistent.

Tot indica que l'evolució del nivell formatiu de la població de Castelldefels durant els últims 5 anys s'ha incrementat notablement. A saber, el percentatge de persones amb estudis secundaris ha pujat 3 punts percentuals, i la proporció de ciutadans que obtenen una titulació universitària s'ha incrementat en 7 punts.

En resum, el nivell d'estudis de la població de Castelldefels de 16 i més anys és significativament més elevat que el registrat a nivell comarcal i pel conjunt del país (sobretot pel que fa a la proporció de persones amb possessió d'un títol universitari).

Més del 73% dels joves de 16 a 34 anys i gairebé el 80% dels adults de 35 a 64 anys fan o han fet una inversió en educació que va més enllà dels estudis obligatoris.

Gairebé un 15% de la gent gran del municipi està en possessió d'una titulació universitària, un percentatge molt elevat si el comparem amb la majoria de municipis del país (el qual sol oscil·lar entre el 5% i el 10%).

El 38% dels nacionals no espanyols s'ha graduat/licenciat a la universitat. Per tant tenim una població estrangera amb uns nivells de formació molt elevats (excepte els llatinoamericans i els africans).

En canvi, els nascuts a Castelldefels o en altres municipis del Baix Llobregat presenten uns percentatges de titulacions universitàries molt baixos en comparació a la mitjana (de només el 17% i el 10% respectivament).

De totes maneres, les persones que més inverteixen en estudis de formació professional són sobretot els nascuts a Barcelona, a la mateixa ciutat de Castelldefels i també en altres municipis de la demarcació de Barcelona. Aquesta dada és d'aproximadament un 25%, és a dir, gairebé 9 punts percentuals superior a la mitjana.

Els ciutadans que tenen un nivell d'estudis més baix (sense estudis o estudis elementals acabats) són sobretot persones nascudes a la resta de l'estat espanyol (una mica més de la meitat d'aquest col·lectiu té 65 i més anys).

Les persones de 16 i més anys residents a la zona 1 de Castelldefels (Centre, Vistalegre i Castell-Poble Vell) són les que tenen un nivell d'estudis més baix. En aquest sentit és important recordar que més de la meitat de la població estrangera

d'origen africà i asiàtic es concentra en aquesta zona, i que el 40% dels originaris de continent de llatinoamericà viu en aquests barris. També cal tenir en compte que la majoria dels nacionals espanyols nascuts a la resta de l'estat espanyol (42,3%) viu en aquesta zona.

A les zones 2 i 3 (que engloben tots els barris del municipi menys el Centre, el Castell – Pobleble Vell i Vistalegre) és precisament on es concentren més ciutadans amb un nivell alt d'estudis.

Només el 9,2% dels castelldelencs/ques que resideixen a la zona 2 estan en possessió d'una titulació de formació professional, una dada 7,1 punts percentuals inferior a la mitjana (perquè el percentatge de titulats universitaris i de persones amb títol de batxillerat és superior que la mitjana).

Els tests estadístics també ens indiquen que són les persones de nacionalitat espanyola (sobretot els nascuts a Castelldefels i a la ciutat de Barcelona) les qui, ens uns percentatges molt més elevats que els estrangers, obtenen majors titulacions d'FP

GRANS PERFILS POBLACIONALS SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS

Podríem establir 4 grans tipus ideals/ perfils poblacionals en funció del seu nivell d'estudis:

Perfil o tipus ideal de les persones amb estudis universitaris: persones de menys de 65 anys (sobretot adults de 35 a 64 anys), nascuts a l'estranger (sobretot en països de la resta de la UE i la resta d'Europa), residents a les zones 2 i 3 (és a dir, en barris distints a Castell - Poble Vell, centre o Vistalegre), i/o ciutadans que porten 15 o menys anys residint al municipi.

Perfil o tipus ideal de les persones amb estudis de formació professional: ciutadans de nacionalitat espanyola, persones nascudes a Castelldefels, a Barcelona capital i en altres municipis de la demarcació, i/o residents que no viuen a la zona 2 (Can Roca, els Canyars, Montmar i Muntanyeta).

Perfil o tipus ideal de les persones sense estudis i/o amb estudis baixos (estudis elementals no acabats i/o amb poca inversió més enllà dels estudis obligatoris):: persones de 65 i més anys nascuts a la resta de l'estat espanyol, ciutadans que fa 20 o més anys que resideixen al municipi, castelldelencs/ques que viuen a la zona 1 i/o estrangers procedents del continent llatinoamericà i africà.

CONEIXEMENT I DOMINI DE LLENGÜES

El 29% dels castelldelencs/ques no disposen d'un domini absolut del català. (cosa que vol dir entendre'l, saber-lo parlar, saber-lo llegir i saber-lo escriure). En canvi, el castellà és un idioma que domina el 98,5% dels enquestats.

El Català és un llengua que el 6% de la població no l'entén, un 21,5% no la sap parlar, un 19% no la sap llegir i gairebé un 29% no la sap escriure

L'anglès és una llengua que domina el 37,5% de la població de la ciutat, per bé que un 48% l'entén, un 41,3% la sap parlar i llegir, i un 37,8% la sap escriure. Estem parlant doncs d'uns nivells de domini de l'anglès molt elevats.

La immensa majoria dels castelldelencs/ques, a saber, el 86,4% dominen més d'un idioma, per tant només hi ha un 13,6% de la població que únicament entén, parla, llegeix i sap escriure un sol idioma. En resum:

- Un 1,25% no té un domini absolut de cap idioma.
- Un 12,25% domina un sol idioma.
- El 47,75% en domina dos.
- El 27,5% en domina tres.
- I l'11,25% en domina quatre o més.

La llengua estrangera que més s'entén, es parla, es sap llegir o es sap escriure per part dels ciutadans de Castelldefels (no estem parlant de dominar-la totalment) és el francès (52,6%), seguida de molt a prop per de l'anglès (48%). La tercera, amb un 19%, és l'italià, seguida per l'alemany (12,6%).

**GRANS PERFILS POBLACIONALS
SEGONS EL DOMINI DE LA LLENGUA
CATALANA**

El perfil o tipus ideal de castel·defelencs/ques amb un domini absolut del català respon a les següents característiques: persones de 16 a 64 anys de nacionalitat espanyola, amb estudis mitjans o alts, nascuts a Catalunya, residents a les zones 2 i 3, i/o que han viscut tota la vida a la vila.

El perfil o tipus ideal de residents a Castelldefels que no tenen un domini absolut del català respon a les següents característiques: persones de 65 i més anys de nacionalitat espanyola però nascudes fora de Catalunya, ciutadans de nacionalitat estrangera i/o nascuts fora d'Espanya, persones amb un nivell baix d'estudis, vilatans que porten menys de 5 anys vivint al municipi, i/o residents de la zona 1 de la ciutat.

**GRANS PERFILS POBLACIONALS
SEGONS EL DOMINI DE LA LLENGUA
ANGLESA**

El perfil o tipus ideal de castel·defelencs/ques amb un domini absolut de l'anglès respon a les següents característiques: persones de 16 a 34 anys, amb estudis universitaris, nascuts a l'estranger i/o de nacionalitat no espanyola (sobretot procedents de la resta de la UE o de la resta d'Europa), i/o que porten 5 o menys anys residint al municipi.

Per contra, el **perfil o tipus ideal de residents a Castelldefels que no tenen un domini absolut de l'anglès** respon a les següents característiques: persones de 65 i més anys, ciutadans amb un nivell d'estudis baix o mitjà, vilatans de nacionalitat espanyola (sobretot nascuts a Castelldefels, a la resta de l'estat espanyol i/o en altres municipis de la demarcació de Barcelona – exceptuant la capital) , i/o estrangers d'origen africà.

3.- ÀMBIT TERRITORIAL

SATISFACCIÓ DE VIURE A CASTELLDEFELS

El 97,5% de la població de 16 i més anys assegura estar satisfeta o molt satisfeta amb el fet de viure a la ciutat.

El grau d'insatisfacció de viure a Castelldefels està directament relacionat amb el fet de patir problemes de soroll a l'habitatge, tenir males/tenses relacions amb els veïns, estar insatisfet amb l'estat dels carrers, i tenir la sensació que tant al barri de residència com al poble en general existeixen problemes d'inseguretat.

ANYS DE RESIDÈNCIA A LA CIUTAT

La majoria dels ciutadans que actualment viuen a Castelldefels, a saber el 69%, fa més de 10 anys que hi resideixen, mentre que el 31% fa 10 anys o menys que hi viuen (i d'aquests el 37,9% fa menys de 5 anys, i el 62,1% entre 5 i 10 anys). Aquestes dades no presenten diferències significatives amb les observades l'any 2011 pel conjunt de l'àrea metropolitana

La gent de Castelldefels "de pràcticament tota la vida" (aquells que porten més de 20 anys residint a la ciutat, o hi resideixen des de sempre) són sobretot persones que han nascut a la mateixa ciutat, gent de 65 i més anys que procedeix d'altres municipis de la resta de l'estat espanyol, i en menys mesura persones nascudes a la ciutat de Barcelona o en d'altres indrets de la comarca.

En canvi, la majoria de les persones de nacionalitat no espanyola (56,7%) així com aquelles nascudes a l'estranger (55,1%), i/o en altres indrets de la demarcació de Barcelona i de la resta de Catalunya - exceptuant la comarca del Baix Llobregat i la pròpia ciutat de Barcelona - (50%) porten 10 o menys anys vivint a la ciutat.

SATISFACCIÓ SOBRE EL LLOC I L'HABITATGE DE RESIDÈNCIA

Les condicions residencials del municipi en general són altament satisfactòries, ja que gairebé el 94% tornaria a triar Castelldefels com a municipi per viure-hi.

Tot i això observem que gairebé un 32% de la població no tornaria a escollir el mateix habitatge (fonamentalment perquè canviarien de vivenda dins la mateixa zona/barri de residència, o bé perquè preferirien viure en una altra zona/barri del municipi).

A Castelldefels la satisfacció global amb l'habitatge de residència obté una puntuació de 7,79 en una escala del 0 al 10, una dada molt similar a la obtinguda per l'enquesta de condicions de vida de l'INE feta l'any 2013, on la nota mitjana a nivell de Catalunya i Espanya era del 7,3.

Un dels principals motius que poden generar insatisfacció amb la vivenda té a veure amb els problemes de soroll, i és que gairebé un 30% dels enquestats asseguren que la seva vivenda té problemes de soroll produïts pels veïns o procedents de l'exterior, una dada entre 11,2 i 9,5 punts percentuals superior a l'observada a nivell espanyol i Català respectivament, segons les dades de l'enquesta de condicions de vida de l'INE realitzada l'any 2013.

Pel que fa al tipus específic de molèsties acústiques observem que en primera posició apareixen les fresses produïdes pels veïns (34%) En segona posició ens trobem amb els problemes de soroll provocats pel trànsit de vehicles (28%). En tercer lloc (amb un 24,6%) apareixen els problemes de xivarri relacionats amb activitats comercials i lúdico-festives (bars, restaurants, terrasses, oci nocturn, etc.). I en quart i últim lloc, ja a molta distància de la tercera posició (a més d'11 punts percentuals) topem amb els problemes de soroll relacionats amb les infraestructures, a saber, l'autopista, les obres, el tren i els avions, tal i com afirma el 13,6% dels enquestats que assegura patir problemes de soroll en el seu habitatge.

El 35,6% dels residents a la zona 1, i el 34% dels habitants a la zona 2 es queixen dels problemes de soroll que pateixen els seus habitatges en uns percentatges que superen en 6 i 4,4 punts percentuals la mitjana global observada pel conjunt del municipi (la qual es situa en un 29,5%).

Els ciutadans que viuen a la zona 3 es queixen fonamentalment de sorolls provocats per bars, terrasses, activitat econòmica i oci nocturn, així com de fresses relacionades amb l'autopista, el tren, les obres i els avions. En canvi, les principals queixes relacionades amb els sorolls que posen de manifest els empadronats a la zona 1 tenen a veure amb el trànsit i la circulació de vehicles. Mentre que els sorolls més molestos per a les persones residents a la zona 2 (estem parlant dels que expressen alguna queixa en aquest sentit) tenen a veure amb el xivarri que fan els veïns.

A mode de resum podem elaborar quatre grans tipus ideals o perfils poblacionals de ciutadans del municipi en relació al grau de satisfacció que expressen sobre l'habitatge i la zona/barri de residència:

Perfil poblacional i/o tipus ideal de castelldefelencs/ques que si poguessin triar escollirien un altre municipi distint per viure-hi: persones de 16 a 34 anys, joves que viuen amb els pares, i/o que viuen en llars monoparentals sense altres persones, ciutadans autòctons que porten tota la vida residint al municipi, persones insatisfetes amb l'estat de l'entorn urbà (façanes, edificis, mobiliari) i l'estat de les zones verdes i d'esbarjo del municipi, i/o vilatans que expressen tenir una sensació d'inseguretat en el barri on resideixen.

Perfil poblacional i/o tipus ideal de castelldefelencs/ques que si poguessin triar tornarien a escollir el mateix habitatge i barri de residència: persones de 65 i més anys, vilatans residents a la zona 2, ciutadans molt satisfets de viure a Castelldefels i de l'estat de l'entorn urbà, les zones verdes, el nivell de convivència, el nivell de seguretat del barri, i del seu habitatge, i/o persones amb bones relacions veïnals i que no tenen problemes de soroll a la seva vivenda.

Perfil poblacional i/o tipus ideal de castelldefelencs/ques que si poguessin triar tornarien a escollir el mateix barri de residència però que canviarien d'habitatge: persones de 16 a 34 anys, i/o ciutadans amb problemes de mobilitat (mobilitat reduïda per qüestions de salut).

Perfil poblacional i/o tipus ideal de castelldefelencs/ques que si poguessin triar tornarien a escollir la mateixa ciutat però canviarien de barri: persones de nacionalitat estrangera, vilatans que porten 10 o menys anys residint al municipi, ciutadans residents a la zona 1, persones que tenen problemes de soroll en el seu habitatge, i ciutadans molt insatisfets amb l'estat de les zones verdes i la convivència.

INDICADORS DE SATISFACCIÓ URBANA I DE SEGURETAT

A Castelldefels les notes mitjanes (en una escala del 0 al 10) que posen els ciutadans respecte a la convivència (7,5), l'estat de les zones verdes i els espais d'esbarjo (6,9), l'estat de l'entorn urbà (6,8), i el transport públic urbà (7,2) són pràcticament idèntiques a les notes obtingudes tant pel conjunt de Catalunya, com sobretot per l'àrea metropolitana de Barcelona, segons l'enquesta de condicions de vida realitzada l'any 2011 per l'IDESCAT.

La valoració que fan els ciutadans de Castelldefels del transport públic interurbà (7,1) i el nivell de seguretat de la ciutat en general (7) són aproximadament mig punt més elevades que les registrades pel conjunt de l'àrea metropolitana i el conjunt del país l'any 2011. La qualitat global de la zona de residència (7,6) obté també una puntuació lleugerament major a Castelldefels en comparació a la mitjana catalana (que és de 7,2).

Només hi ha una nota que es situa, tot i que de forma molt lleugera, per sota de la mitjana catalana i de l'àrea metropolitana de Barcelona, que és l'estat dels carrers. La nota obtinguda a Castelldefels és de 6,3, és a dir, tres dècimes inferior.

Estat dels carrers

Les persones de Castelldefels que estan més insatisfetes amb l'estat dels carrers del municipi són els adults de 35 a 64 anys (així ho afirma gairebé el 18%) els nacionals espanyols (16,4%), i els ciutadans de Castelldefels que, tot i que no han viscut al municipi tota la vida, porten més de 20 anys residint-hi (en aquest cas el percentatge ascendeix fins al 21%, una dada més de 7 punts percentuals superior a la mitjana). Per contra, els més satisfets amb aquesta qüestió són els joves de 16 a 34 anys, les persones de nacionalitat estrangera, i els ciutadans que porten 10 anys o menys vi vivint a la ciutat

Estat de les zones verdes i d'esbarjo

Són els castelldefelencs/ques de 35 a 64 (12,7%), i els nacionals espanyols (11,2%) els qui mostren uns graus més elevats d'insatisfacció respecte a l'estat de les zones verdes i d'esbarjo del municipi. En canvi, els joves de 16 a 34 anys (74,5%), i els immigrants procedents de l'estranger (78,4%) són els col·lectius que expressen la més alta satisfacció en aquest aspecte.

Qualitat global de la zona de residència

Els estrangers mostren uns graus de satisfacció molt elevats respecte a la qualitat global de la zona de residència, amb uns percentatges que superen els 12 punts percentuals respecte els autòctons. Això podria voler dir que la gran majoria d'estrangers estan encantats amb la qualitat de vida que els hi ofereix la ciutat, i que no tenen cap intenció de marxar.

Transport públic urbà

Els ciutadans de Castelldefels que fan una valoració més negativa d'aquest servei són aquells que han nascut a la ciutat de Barcelona, ja que el 10,5% expressa la seva insatisfacció, una dada 4 punts percentuals superior a la mitjana.

Transport públic interurbà

Pel que fa al grau de satisfacció del funcionament del transport públic interurbà de Castelldefels (autobusos i trens que connecten el municipi amb altres pobles)

observem que les dones són les que expressen un grau d'insatisfacció més elevat, a saber, de l'11,6%, 4 punts percentuals superior a la mitjana i més de 7 punts superior al registrat pels homes.

Seguretat i convivència

Els enquestats que mostren una insatisfacció més elevada respecte el nivell de seguretat al barri de residència i de la ciutat en general solen ser dones (per bé que més que insatisfetes atorguen unes puntuacions menys elevades que els homes en aquesta qüestió), persones de nacionalitat espanyola, i ciutadans nascuts en d'altres municipis de la comarca del baix Llobregat (en aquest últim cas però, ens referim només a la percepció de seguretat del barri de residència, i no de la ciutat en general). En canvi, els homes, els nacionals no espanyols i les persones nascudes a l'estranger són els col·lectius que fan una valoració més positiva del nivell de seguretat de la seva zona/barri de residència i del municipi en general.

Segons la percepció dels enquestats no hi ha barris/zones més insegures que d'altres.

Els ciutadans que creuen que hi ha una situació de conflicte entre autòctons i immigrants consideren que el municipi és més insegur. A més, hem pogut observar que aquestes persones també presenten uns graus d'insatisfacció respecte a la qüestió de la convivència significativament més elevats que la mitjana.

Un 9% dels castelldefelencs/ques de 16 i més anys han estat víctimes d'algun delictes en el darrer any, una dada molt similar a la registrada per l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya l'any 2011-12, la qual es situava al voltant del 8%. D'aquests, la gran majoria, és a dir, el 52,78% ha patit un robatori a casa o al traster, un 30,56% han estat víctimes d'un robatori al carrer o en algun espai públic, i al 16,67% restant els han robat alguna pertinença del cotxe.

Un 14,3% dels residents a la zona 2 asseguren haver patit un delictes durant el darrer any, una xifra més de 5 punts percentuals superior a la mitjana. En canvi, menys del 4% dels enquestats que viuen a la zona 1 afirmen haver estat víctimes d'un acte delictiu.

4.- ÀMBIT RELACIONAL/CIUTADANIA

ASSOCIACIONISME

El percentatge de persones de Castelldefels que formen part d'alguna entitat del propi municipi és molt baix, només del 12,25%. I del total de persones associades a nivell local gairebé la meitat (47%) participa de forma poc activa en l'entitat a la qual pertany.

La major part de les persones associades del municipi (aquelles que pertanyen a alguna entitat de Castelldefels) formen part d'entitats esportives (35,7%). A una distància de poc més de 8 punts percentuals ens trobem que un 26,5% dels associats pertanyen a entitats veïnals. En tercera posició, i a uns 10 punts percentuals de distància, les dades ens indiquen que un 16,3% de les persones que pertanyen al món associatiu local de Castelldefels estan afiliats a una entitat de caràcter cultural, una dada molt similar a la proporció de persones associades de la ciutat que formen part d'una associació de gent gran (12,2%).

Tipus/perfil ideal dels ciutadans que presenten uns índex de participació associativa a entitats locals més elevats: ciutadans de nacionalitat espanyola de 65 i més anys, i/o persones no residents a la zona 2.

Tipus/perfil ideal dels ciutadans que presenten els índex més baixos de participació associativa a entitats locals: persones nacionals estrangeres, ciutadans de 16 a 64 anys i/o persones residents a la zona 2

LA FAMÍLIA MÉS PROPERA: QUANTITAT I QUALITAT DE LES XARXES FAMILIARS

Només el 39,25% dels familiars més propers dels enquestats viuen a Castelldefels (ens referim a aquells que no resideixen a la mateixa llar). De totes maneres, el percentatge de ciutadans que

tenen la seva família més propera residint a algun municipi de la demarcació de Barcelona és de gairebé el 73%. Això vol dir que més del 27% dels residents a Castelldefels tenen a les seves famílies més properes residint fora de la demarcació (5%), en un altre municipi de la resta d'Espanya (10,25%), o a l'estranger (11%). Per tant, una quarta part de la població no disposa d'una xarxa de solidaritat familiar al seu abast immediat.

Són sobretot els immigrants (nacionals no espanyols), aquells que porten residint al municipi 10 o menys anys, i els nascuts en municipis de la resta de l'estat espanyol (i no estem parlant de persones grans, a saber, immigració espanyola dels 50 i 60), i a l'estranger els col·lectius que tenen una xarxa de suport familiar més llunyana.

En canvi, les persones de 65 i més anys, els nascuts a Castelldefels i els ciutadans que fa 20 o més anys que hi resideixen – i també aquells que hi porten tota la vida vivint-hi - són els col·lectius que posseeixen una xarxa familiar més propera.

Si bé és cert que la majoria dels ciutadans de Castelldefels, el 66,4%, es relacionen amb la seva família més propera cada dia o una o diverses vegades a la setmana, un de cada tres dels ciutadans del municipi ho fa amb una freqüència inferior a la setmanal. De fet, un de cada set residents al municipi es relaciona amb la família propera (aquella que no viu a la mateixa llar) només una o poques vegades l'any.

Per tant, i en general, cal destacar que una part força significativa de la xarxa familiar dels empadronats al municipi no només no és molt propera, sinó que bona part de la periodicitat de les relacions que s'hi estableixen no són massa freqüents.

Els col·lectius que tenen una relació menys freqüent amb la seva família propera (inferior a la setmanal) són els immigrants de nacionalitat no espanyola, els que tenen a la seva família més propera residint en un municipi de fora de la demarcació de Barcelona, i les famílies monoparentals.

Malgrat hem destacat que la majoria dels familiars més propers dels empadronats a Castelldefels (membres que no resideixen a la mateixa llar) viuen fora del municipi

(més del 60%), que, a més, un percentatge significatiu (27%) resideixen en pobles i ciutats de fora de la demarcació de Barcelona, i que un de cada tres entrevistats no té una periodicitat relacional amb aquests familiars com a mínim setmanal, cal remarcar que la qualitat de les relacions amb aquests parents és molt bona (així ho diu més del 88% dels enquestats) i que no s'observen conflictes, ni situacions de manca absoluta de relació.

**RELACIONS AMB L'ENTORN SOCIAL
MÉS PROPER: MEMBRES DE LA LLAR,
AMICS I VEÏNS**

Pel que fa a la relació que els enquestats tenen amb els membres de la seva llar destaquem que gairebé en el 100% dels casos la seva qualitat es molt bona (93,13%) o més aviat bona (6,32%). I que per tant, tot i que, tal i com hem comentat anteriorment, el nombre de persones per llar ha augmentat lleugerament en els últims anys, això no ha comportat un deteriorament pel que fa a la qualitat de les relacions que s'estableixen entre els seus membres.

Pel que fa a les relacions veïnals destaquem que, en la immensa majoria dels casos (93,73%), aquestes són molt bones (61,4%) o més aviat bones (32,33%). En aquest sentit només observem relacions de conflicte en un 4,76% dels casos analitzats, mentre que un 1,5% dels enquestats afirmen que no estableixen cap tipus de relació amb els seus veïns.

Les grans causes de les males relacions amb els veïns tenen a veure fonamentalment amb les molèsties provocades pels sorolls, i amb el fet d'haver tingut durant el darrer any algun conflicte veïnal. De la mateixa manera creiem, tal i com ens apunten les dades, que la creença que expressen alguns ciutadans sobre l'existència al municipi d'un conflicte entre autòctons i immigrants té a veure, en part, amb conflictes veïnals més que no pas amb qüestions racistes de fons.

Respecte a la relació que els castelldefelencs/ques tenen amb els seus amics del municipi, destaquem que en gairebé la totalitat dels casos es qualifica de molt bona (82%) o més aviat bona

(14,25%). Només un 3,5% dels enquestats afirma no tenir amics a Castelldefels.

**SITUACIONS DE CONFLICTE ENTRE
AUTÒCTONS I IMMIGRANTS**

Un 13% dels ciutadans considera que a Castelldefels existeix una situació de conflicte entre aquests dos col·lectius. Per bé que la immensa majoria (87%) opina el contrari.

Aquesta percepció sobre la conflictivitat entre autòctons i immigrants no es basa en l'experiència personal dels enquestats, sinó en l'imaginari col·lectiu que plana sobre mateixos, ja que els arguments més utilitzats són: perquè no s'integren, s'emporten totes les ajudes, o generen inseguretat.

Gairebé el 96% dels ciutadans de Castelldefels afirmen no haver tingut, durant el darrer any, cap conflicte amb ningú del municipi. És més, només el 2% del total de la població assegura haver tingut algun conflicte amb alguna persona de nacionalitat estrangera en els últims 12 mesos.

Les persones del municipi que tendeixen a considerar o creure que a Castelldefels existeix una situació de conflicte entre autòctons i immigrants comparteixen alguna o totes les característiques següents: residents a la zona 1, tenir unes relacions veïnals dolentes o més aviat dolentes, patir una malaltia crònica o de llarga durada, i/o tenir dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes.

5.- ÀMBIT DE LA SALUT

ESTAT DE SALUT OBJECTIU

El 74,7% de la població del municipi no pateix cap malaltia crònica o de llarga durada, ni té problemes físics que afecten a la seva mobilitat, limitacions sensorials i/o trastorns mentals, i per tant, disposa d'un bon estat de salut objectiu. Mentre que un 25,3% dels ciutadans de Castelldefels pateixen, com a mínim, una de les malalties o problemes de salut esmentats. Tot i que la immensa majoria de les persones afectades per algun problema de salut (73,7%) no n'acumulen més d'un.

Les malalties cròniques són les que, amb diferència, afecten a un major percentatge de la població, a saber, el 20% dels ciutadans de Castelldefels tenen alguna malaltia crònica (diabetis, hipertensió, artrosi, artritis, etc.). La resta de malalties; limitacions relacionades amb la mobilitat (8,8%), trastorns mentals (3%) i malalties auditives i visuals (3%) mostren uns percentatges molt baixos d'afectació.

En general doncs, l'estat de salut objectiu de la població de Castelldefels és força bo, i segurament l'estructura demogràfica de la ciutat hi té molt a veure.

Tipus ideal/perfil de ciutadans que pateixen alguna malaltia crònica, de mobilitat, sensorial o mental: Persones de 65 i més anys, ciutadans amb un nivell baix d'estudis (elementals com a màxim), gent autòctona (és a dir, nacionals espanyols), persones que resideixen en famílies que tenen problemes per fer front a les despeses de l'habitatge, rebuts de subministraments bàsics i/o la compra d'aliments, gent que viuen en llars que tenen certes dificultats, dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes, i/o persones que viuen en llars on tots els membres actius estan a l'atur.

Tipus ideal/perfil de ciutadans que tenen un molt bon estat de salut objectiu perquè no pateixen cap malaltia crònica, de mobilitat, sensorial o mental:

Persones joves de 16 a 34 anys, ciutadans amb un nivell d'estudis alt (universitaris), castelldefelencs/ques de nacionalitat estrangera, i persones que viuen en llars que arriben a final de mes amb certa facilitat, amb facilitat o amb molta facilitat.

ESTAT DE SALUT SUBJECTIU (AUTO PERCEBUT)

El 84,5% dels enquestats asseguren tenir un estat de salut (percepció subjectiva, és a dir, estat de salut auto percebut) bo o molt bo. Un 11,5% el qualifica de regular, i un 4% diu que és dolent o molt dolent.

Segons les dades obtingudes pel Baròmetre Inclusiu de Castelldefels l'estat de salut subjectiu (auto percebut) de la població del municipi l'any 2016 és lleugerament millor que l'observat pel conjunt del país l'any 2014 segons l'enquesta de salut de Catalunya.

En la gran majoria dels casos (85,15%), els castelldefelencs/ques que pateixen algun tipus de malaltia objectiva (diagnosticada) tenen una auto percepció (estat de salut subjectiu) bona/molt bona (49,5%) o regular (34,65%) del seu estat de salut. Cosa que ens fa pensar que la visió subjectiva que tenen respecte la malaltia que pateixen no és greu, i que per tant gaudeixen d'un estat de salut raonablement bo. És a dir, que tot i patir l'afectació d'alguna malaltia crònica, de limitació de la mobilitat, sensorial o mental la qualitat de vida que tenen és força bona.

Les malalties objectives que afecten més negativament a l'estat de salut subjectiu (auto percebut) dels ciutadans de Castelldefels que tenen algun problema de salut (diagnosticat) són sobretot; les que tenen a veure amb trastorns mentals i/o problemes psicològics, i les que produeixen limitacions de mobilitat o problemes físics que afecten a la capacitat de moviment. Això significa que aquestes malalties afecten de forma especialment negativa a les persones que les pateixen, i que per tant, són les que més incidència tenen en la qualitat de vida de les persones de Castelldefels.

En canvi, les persones que pateixen algun problema crònic o malaltia de llarga durada o estan afectades per alguna discapacitat o problema sensorial, tenen una percepció molt més positiva del seu estat de salut i per tant, en general, una bona qualitat de vida en aquest sentit.

Són les dones (6%) les qui qualifiquen el seu estat de salut de dolent o molt dolent (auto percepció) en unes proporcions significativament més elevades que la dels homes (2%). Això succeeix fonamentalment perquè les dones pateixen, en una proporció major que els homes, problemes de salut que afecten a la seva mobilitat. Per tant, si tenim en compte que les dones, en general, viuen més anys que els homes, això vol dir han de conviure més temps amb les malalties, cosa que inevitablement suposa una major degradació de l'estat de salut objectiu - sobretot pel que fa a les malalties que limiten la mobilitat - i per tant, també subjectiu.

D'altra banda, la qualitat de les relacions amb la família propera té una incidència notable en l'estat de salut subjectiu dels ciutadans de Castelldefels. Les dades ens indiquen que si aquesta relació és molt bona o més aviat bona, la percepció respecte el propi estat de salut té menys probabilitats de ser dolenta o molt dolenta.

La millora de la percepció de l'estat de salut de la població del municipi és quelcom que s'aconsegueix aplicant determinades polítiques socials i econòmiques. A saber; la inversió en educació, una atenció especial a les dones, les polítiques d'ajut a les famílies que tenen tots els seus membres actius en situació de desocupació, el rescat de les famílies que no poden fer front a les despeses bàsiques, la millora de la situació de les llars que tenen dificultats per arribar a final de mes, i la promoció d'una bona qualitat i solidesa de les relacions amb la família propera són les principals mesures a prendre per incrementar la percepció positiva de l'estat de salut dels ciutadans de Castelldefels.

RECURSOS SANITARIS PRIVATS

Un 42% dels ciutadans de 16 i més anys de Castelldefels disposen d'una cobertura sanitària de caràcter privat. Una dada molt elevada i significativament superior a la observada pel conjunt del país segons l'enquesta de salut de Catalunya del 2014, la qual era del 25%.

Per tant, a Castelldefels, el percentatge de ciutadans que disposen d'una mútua sanitària privada gairebé duplica el registrat a Catalunya.

Les persones que estan en disposició d'una mútua privada de salut en uns percentatges significativament més elevats que la mitjana global observada pel total de la població comparteixen totes o alguna de les següents característiques: tenir entre 35 i 64 anys, ser nacionals espanyols (autòctons), o estrangers procedents d'altres països europeus, estar en possessió d'una titulació universitària, no estar a l'atur, poder arribar a final de mes amb facilitat, certa facilitat o molta facilitat, i/o residir a la zona 3. A més solen ser persones que tenen una auto percepció bona o molt bona del seu estat de salut (estat de salut objectiu) i pateixen menys malalties (degut en molt bona part al fet que són relativament joves).

Les persones que no disposen d'una mútua privada de salut en uns percentatges significativament inferiors a la mitjana global observada pel total de la població comparteixen totes o alguna de les següents característiques: tenir 65 i més anys, ser estrangers procedents de països no europeus, no tenir estudis o disposar només d'estudis elementals, estar en situació d'atur, tenir dificultats, certes dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes i/o residir a la zona 1. Solen ser persones que tenen una auto percepció regular, dolenta o molt dolenta del seu estat de salut (estat de salut subjectiu), i pateixen malalties cròniques, sensorials, que afecten a la seva mobilitat i/o mentals (degut fonamentalment al fet que tenen una edat més avançada).

6.- ÀMBIT ASSISTENCIAL

USUARIS DELS SERVEIS SOCIALS

Un 11% dels ciutadans del municipi de 16 i més anys s'han adreçat alguna vegada als Serveis Socials de l'ajuntament durant el darrer any per demanar algun tipus d'ajut, suport, orientació i/o informació. Una dada que en comparació a altres municipis de la mateixa comarca és més aviat baixa.

Per tant, si partim de la base que els usuaris dels Serveis Socials de Castelldefels són ciutadans en una situació d'exclusió o de risc d'exclusió més elevada que la resta cal tenir en compte que els principals factors de vulnerabilitat que presenten tenen a veure amb el fet de ser estrangers d'origen africà, no disposar d'una xarxa de solidaritat familiar i/o amical mínimament sòlida, tenir dificultats notables per arribar a final de mes, ser membres d'una llar que no pot afrontar les despeses bàsiques (habitatge, subministraments bàsics i/o aliments), està en situació de desocupació (atur), viure en una llar monoparental, i/o residir a la zona 1 del municipi.

SITUACIONS DE POBRESA SEVERA

Un 9,25% dels ciutadans de Castelldefels afirmen trobar-se en una situació de necessitat extrema i tenir problemes per fer front a les despeses més bàsiques. Podríem entendre aquest indicador com una variable que mesura la pobresa severa. En tot cas, el percentatge obtingut només el podem comparar amb altres municipis que recentment hagin realitzat un Baròmetre Inclusiu que incorporés aquesta pregunta, com per exemple, el Vendrell 2014 (12%), Viladecans 2015 (12,7%) o Llagostera 2015 (11,5%). Així doncs s'observa que el percentatge de pobresa severa a Castelldefels es situa lleugerament per sota dels municipis esmentats, exactament entre 2,25 i 3,45 punts percentuals.

Del total de persones que estan en una situació d'extrema dificultat (pobresa severa) i no poden fer front a les despeses bàsiques: el 62,2% no pot afrontar les

factures dels subministraments bàsics (aigua, llum, gas, comunitat, etc.), el 48,6% no poden pagar les despeses de l'habitatge (hipoteca o lloguer), i un 21,6% no pot costejar les despeses relacionades amb l'alimentació.

Una de cada tres persones que pateix pobresa severa no pot fer front a més d'una de les despeses bàsiques esmentades, la qual cosa significa que es troba en una situació d'extrema vulnerabilitat. Això significa que un 3% de la població de 16 i més anys del municipi es troba en una situació de pobresa severa múltiple.

Les persones que actualment pateixen pobresa severa són sobretot immigrants estrangers (sobretot els que procedeixen del continent africà), persones amb un nivell d'estudis baix (estudis elementals com a màxim), gent que està desocupada (atur), ciutadans que no disposen de xarxes familiars i amicals mínimament sòlides, persones que viuen en llars monoparentals, residents a la zona 1, ciutadans que pateixen alguna discapacitat o problemes físics que afecten a la seva mobilitat, i/o persones que viuen en llars que tenen dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes.

Les principals polítiques per evitar que les persones residents a Castelldefels acabin caient en una situació d'exclusió social passen per la lluita contra el fracàs escolar i la potenciació d'itineraris formatius que vagin més enllà dels estudis elementals, així com l'educació continuada. Pel foment de polítiques de promoció de les relacions socials, l'activació de polítiques d'ocupació, el foment de l'emprenedoria, la formació/reciclatge entre les persones que estan a l'atur, la potenciació de les relacions socials entre autòctons i immigrants estrangers (sobretot d'origen africà). Sense oblidar polítiques d'ajuts adreçades expressament a les famílies monoparentals, a les llars que pateixen molt per arribar a final de mes, i a les persones amb discapacitat i/o problemes de mobilitat. Caldria posar especial èmfasi en el disseny i el desenvolupament d'aquestes polítiques especialment a la zona 1.

El 43,2% de les persones que es troben en situació de pobresa severa no reben ajuda de ningú, la qual cosa les posa en una situació d'exclusió social greu. D'això en deduïm que gairebé el 4% del total de la població de Castelldefels està en una situació de pobresa severa amb necessitat extrema per dos motius, a saber, no tenen recursos econòmics per afrontar les despeses econòmiques bàsiques, i no reben ajuda de ningú.

Només un 16,2% dels ciutadans en situació de pobresa severa reben ajuda de l'Ajuntament. Això no vol dir que a la resta l'administració local els hi negui l'ajuda, sinó que és possible que una part d'aquest col·lectiu prefereixi rebre suport o ajuda d'altres persones i/o organitzacions. De fet, gairebé el 52% dels castel·ldefelencs/ques que estan en situació de pobresa extrema no ha acudit en els darrers 12 mesos als serveis socials del municipi.

NECESSITAT FUTURES: ESCENARIS

Gairebé el 92% dels ciutadans de Castelldefels que actualment no tenen problemes per afrontar les despeses bàsiques (no es troben en una situació de pobresa severa) podrien comptar amb algun tipus d'ajuda per fer front a una hipotètica situació de vulnerabilitat elevada o risc d'exclusió. El 73% amb les seves pròpies xarxes de suport familiar i extra familiar (amics i veïns i companys de feina o estudi), mentre que el 18,9% restant recorreria al propi Ajuntament de Castelldefels, a entitats sense ànim de lucre i/o a d'altres institucions.

Un 8,1% de castel·ldefelencs/ques es trobaria en una posició de vulnerabilitat extrema en el cas de trobar-se en una situació de manca de recursos econòmics degut a l'absència de xarxes de solidaritat familiars o extra familiars, així com la poca solvència de les mateixes, o al desconeixement dels recursos assistencials existents al territori (ajuntament i entitats socials, altres administracions, etc.). Els més afectats per aquesta situació serien els immigrants de nacionalitat estrangera procedents d'Àfrica, sudamèrica i de la resta de països de la UE, les persones de 65 i més anys, els ciutadans amb un nivell baix d'estudis (elementals com a màxim), i

les persones que viuen en llars que tenen dificultats, moltes dificultats o certes dificultats per arribar a final de mes

En termes de confiança, si les persones de Castelldefels que ara mateix no pateixen pobresa severa es trobessin en una situació, a curt, mig o llarg termini, de necessitat econòmica important o risc d'exclusió social, demanarien ajut i confiarien en primer lloc amb la família (77,5%), en segon lloc, i a molt distància, amb l'Ajuntament (16,1%). I en tercer lloc amb els amics (9,8%).

De cares a un futur a mig o llarg termini pot ser d'utilitat per l'ajuntament saber quin tipus de persones, en cas de trobar-se en una situació de dificultats econòmiques greus i necessitar ajuda, acudirien, en majors proporcions que la resta, als Serveis Socials de l'ajuntament. En aquest sentit estem parlant de persones de nacionalitat estrangera (sobretot sudamericans), persones amb un nivell baix d'estudis (elementals com a màxim), ciutadans que pateixen alguna malaltia crònica de llarga durada, persones que tenen alguna discapacitat física o sensorial, castel·ldefelencs/ques residents a la zona 1, i persones de 65 i més anys.

7.- ÀMBIT LABORAL

TAXA D'ACTIVITAT

La taxa d'activitat a Castelldefels s'ha mantingut estable durant el període 2011-2016 situant-se per sobre del 70%, cosa que no ha succeït en el conjunt de Catalunya on, durant aquest període de temps, ha disminuït en més de 3 punts

La taxa d'activitat de Castelldefels des del 2011 fins el 2016 sempre ha estat superior a la catalana, per bé que si ens fixem en les dades del 2016 observem que aquesta distància s'ha eixamplat i que actualment és gairebé 8 punts percentuals superior a la registrada pel conjunt del país (mentre que la diferència era de 6,2 punts l'any 2011).

Si el mercat laboral fos un espai on homes i dones s'hi relacionessin en condicions d'igualtat, hauríem de tenir una proporció semblant d'homes i dones declarant-se actius. La realitat, però, és que la diferència entre l'activitat de les dones (62,2%) i la dels homes (78,4%) a Castelldefels és de 16,2 punts percentuals, i a Catalunya (amb dades de la EPA pel primer trimestre del 2016) de 10 punts. Per tant la desigualtat de gènere pel que fa a la taxa d'activitat a Castelldefels és significativament més acusada que la observada pel conjunt del país.

També destaca que la taxa d'activitat entre la població estrangera a Castelldefels és del 78,4%, mentre que la dels autòctons es situa en 68,4%, una diferència de 10 punts percentuals. En el cas de Catalunya aquesta diferència és de més de 16 punts (segons les dades de la EPA del 1er trimestre de 2016). El fet que la immensa majoria dels estrangers siguin persones joves en edat de treballar és l'explicació més plausible. Ara bé, que la diferència sigui més accentuada a Catalunya que a Castelldefels es deu fonamentalment a les particularitats de la població estrangera del municipi, la major part de la qual és europea, i no sud-americana i africana tal i com succeeix al conjunt del país.

TAXA D'OCUPACIÓ

La taxa d'ocupació de Castelldefels es situa en el 59% (total de persones ocupades respecte al total de la població de 16 i més anys), una dada 7,6 punts percentuals superior a la registrada pel conjunt de Catalunya, segons les dades de l'EPA del primer trimestre de 2016.

La diferència entre la taxa d'ocupació masculina (67,8%) i la femenina (50,2%) és a Castelldefels de més de 17 punts percentuals a favor dels homes. A Catalunya, tot i que també existeix aquesta desigualtat, la diferència no és tant accentuada (gairebé 10 punts percentuals).

El millor comportament de les taxes d'activitat i d'ocupació registrades a Castelldefels en comparació a les observades pel conjunt del país tenen fonamentalment dues explicacions. La primera té a veure amb l'estructura sociodemogràfica de la ciutat, a saber, estem davant d'una població menys envellida. I la segona té a veure amb les possibilitats reals de treballar i trobar feina, i és que tal i com veurem a continuació, el percentatge d'atur a la ciutat està per sota del registrat pel conjunt del país.

ELS INACTIUS

Els jubilats suposen un 17,5% del total de la població de 16 i més anys, un percentatge que no ha patit variacions significatives des de la última dada seriosa de referència de la qual podem disposar, a saber, les xifres del cens 2011, on el percentatge de jubilats es situava en el 16,2%, una xifra més de 6 punts percentuals inferior a la mitjana catalana d'aquell any, la qual era del 22,5%.

LA TAXA D'ATUR

El percentatge d'atur (persones de 16 i més anys, que no treballen però busquen feina en relació a la població activa, a saber, els actius no ocupats) és a Castelldefels del 12,1%, mentre que la mateixa xifra observada pel conjunt del país, segons dades l'EPA del primer trimestre de 2016 era del 17,5%. Per tant, la taxa d'atur a Castelldefels es situa 5,4 punts percentuals

per sota de la registrada a nivell de Catalunya.

TAXA DE COBERTURA DELS ATURATS

La taxa de cobertura de les persones de Castelldefels que es troben en situació d'atur és del 47,1%, una dada aproximadament 6 punts percentuals inferior que la registrada a nivell espanyol i català durant el mes de juny de 2016 segons les fonts del Ministerio de Empleo i Seguridad Social del Gobierno de España.

ATUR I GÈNERE

L'atur a Castelldefels afecta pràcticament per igual tant a homes com a dones.

ATUR I NACIONALITAT

La taxa d'atur de la població estrangera de Castelldefels és només del 10,3%, mentre que la dels nacionals espanyols és del 12,5%. La taxa d'atur de les persones immigrants d'origen estranger és lleugerament més baixa que la observada pels nacionals espanyols (2,2 punts percentuals). En canvi, si ens fixem amb les dades a nivell de Catalunya i Espanya ens trobem una dinàmica absolutament contrària, on les taxes d'atur de la població estrangera dupliquen les registrades per la població autòctona.

ATUR I EDAT

L'atur afecta pràcticament de la mateixa manera a la població jove de 16 a 34 anys (13,75%) que als adults de 35 a 64 (11,5%)

ATUR I BARRI DE RESIDÈNCIA

El percentatge d'atur a la zona 1 està 4,6 punts percentuals per sobre de la mitjana, en canvi, la taxa d'atur de la zona 3 es situa més de 4 punts per sota.

ATUR I NIVELL D'ESTUDIS

Si calculem la taxa d'atur dels ciutadans de Castelldefels segons el seu nivell d'estudis observem que aquesta disminueix de forma dràstica a mesura que augmenta el nivell d'instrucció dels enquestats. Així doncs, la taxa d'atur de les persones amb estudis universitaris és només del 8%, del 9% entre les persones que disposen d'estudis mitjans (batxillerat superior i/o formació

professional), i de gairebé el 26% entre els ciutadans que com a màxim tenen els estudis elementals finalitzats.

ATUR CRÒNIC

L'atur crònic (persones que porten un any o més desocupats) afecta aproximadament a una mica més de 2 de cada 4 persones aturades de la ciutat. Una dada molt similar a la registrada tant a nivell nacional espanyol (57,7%) com pel conjunt de Catalunya (57,4%) segons les dades de la EPA calculades pel primer trimestre del 2016.

L'atur crònic afecta sobretot als aturats que provenen del sector de la construcció, a les persones de 35 a 64 anys, i als desocupats residents a la zona 2.

ATUR I SECTORS D'ACTIVITAT

De totes maneres, la immensa majoria de les persones aturades de Castelldefels provenen del sector serveis (64,7%), el 14,7% de la construcció, un altre 14,7% del sector industrial, i només el 5,8% de l'agrícola. I dels desocupats que provenen del sector serveis, gairebé la meitat (45%) treballaven al comerç.

FORMACIÓ DURANT L'ATUR

El 44,1% dels aturats no ha fet cap curs ni acció formativa des de que s'ha quedat en situació de desocupació.

El 68,4% de les persones que pateixen atur crònic han fet algun tipus de formació durant els més de dotze mesos que porten en situació de desocupació.

Gairebé el 80% dels que estaven ocupats al sector de la construcció han fet algun tipus curs, per bé que segueixen sent el col·lectiu més afectat per l'atur crònic

Són els aturats residents a la zona 2 els qui en major proporció han fet algun curs mentre estaven desocupats (80%), mentre que la mateixa dada pels residents a la zona 3 és només del 33%.

El 56% de les dones aturades no ha fet cap formació, una dada que en el cas dels homes és significativament més baixa, a saber, del 43,8%

LA OFERTA FORMATIVA QUE OFEREIX L'AJUNTAMENT A LES PERSONES ATURADES

Gairebé 2 de cada 3 aturats coneix aquesta oferta formativa.

La tipologia de persones desocupades que menys coneix la oferta formativa que des de l'ajuntament s'ofereix a les persones en situació d'atur són els joves (menors de 35 anys) i aquells que porten 11 mesos o menys sense feina.

Del total de ciutadans de 16 a 64 anys de Castelldefels que estan a l'atur un 20,6% ha realitzat algun dels cursos que des de l'ajuntament s'ofereixen a aquest col·lectiu. I són aquells que porten més d'un any sense feina els qui en uns percentatges més elevats (31,6%) s'han apuntat en alguna d'aquestes accions formatives.

Respecte a la valoració que fan els aturats que han realitzat alguna acció formativa organitzada per l'ajuntament, gairebé 3 de cada 4, després de fer-la, pensen que els hi ha resultat o els hi resultarà poc útil per trobar feina.

LA BORSA DE TREBALL MUNICIPAL

Gairebé el 68% dels castel·ldefelencs/ques desocupats de la ciutat coneixen aquest servei, i el 41,2% l'han utilitzat alguna vegada.

Són els joves de 16 a 34 anys els qui menys utilitzen i coneixen aquest recurs del consistori (més de la meitat no el coneix i només un 18% l'ha utilitzat alguna vegada). En canvi són les dones aturades les que solen utilitzar més aquest servei, a saber ho ha fet el 50% (recordem que la mitjana arriba al 42%).

La valoració mitjana que fan els aturats que han utilitzat la borsa de treball alguna vegada és del 5,9 sobre 10.

Actualment només un 17,6% de les persones aturades utilitzen la borsa de treball de l'Ajuntament de Castelldefels per buscar feina, un mètode que ocupa la penúltima posició en el rànquing dels mecanismes que els aturats de la ciutat utilitzen per trobar un lloc de treball.

LLARS AMB TOTS ELS MEMBRES ACTIUS A L'ATUR

La quantitat de llars a Castelldefels que tenen tots els seus membres actius a l'atur suposa només el 3,5% del total. Una xifra significativament inferior a la registrada a nivell català (7,4%) i espanyol (8,7%) segons les dades de la EPA del primer trimestre del 2016.

ELS OCUPATS I ELS SECTORS D'ACTIVITAT

La immensa majoria del les persones ocupades de la ciutat treballen en el sector serveis (78,14%), el 16,2% ho fan en el sector industrial, un 5,26% en el sector de la construcció, i els que realitzen la seva activitat laboral en el sector agrícola no superen l'1%. Unes dades força similars a les registrades tant per Espanya com per Catalunya segons la EPA del primer trimestre de 2016.

Del total de persones ocupades un 10,1% treballen com a funcionaris a l'administració pública, això vol dir que gairebé el 13% del total d'ocupats en el sector serveis ho fa en l'àmbit públic, una dada molt similar a la observada pel conjunt del país segons la EPA del primer trimestre de 2016.

Del total de persones ocupades que treballen al sector privat dins l'àmbit dels serveis el 28,1% ho fa en el subsector del comerç, gairebé el 20% en el de l'hostaleria/restauració, un 15,6% en el sector consultoria / assessoria, el 10,2% en el sanitari, i un altre 10,2% treballen en el sector transports / logística / mecànica / aeronàutica.

Les persones que treballen en el sector de la construcció són sobretot homes amb nivells de formació baixos.

El perfil de les persones que treballen en el sector serveis obeeix sobretot al d'una dona, i pel que ens apunten les dades és el sector on el percentatge de població estrangera que hi treballa és significativament superior al dels nacionals espanyols. A més, si analitzem el sector serveis sense tenir en compte les persones que treballen com a funcionaris a l'administració pública, podem veure que els ocupats que tenen nivells elevats de

formació estan inserits en unes proporcions significativament més elevades que la mitjana en els subsectors de l'educació, la sanitat, i el tecnològic/ de la comunicació i el màrqueting. En canvi la majoria dels que tenen un nivell de formació baix treballen a l'hostaleria/restauració. Mentre que la proporció d'aquells que tenen un nivell formatiu mitjà i estan inserits en el sector del comerç és molt més elevada que la mitjana. Les dades també apunten a que els subsectors més ben remunerats són el sanitari, el de la consultoria i el de les telecomunicacions, mentre que el pitjor remunerat amb diferència és el de la hostaleria/restauració.

La meitat dels estrangers d'origen no europeu que treballen ho fan el sector de la hostaleria/restauració.

D'altra banda, tot indica a que el sector de l'administració pública és un dels més qualificats, i a més està força feminitzat, ja la immensa majoria dels castelldefelencs/ques que hi treballa tenen titulacions universitàries i són dones. El 40% d'aquestes persones viuen en llars que arriben a final de mes amb facilitat o molta facilitat, una proporció gairebé 16 punts percentuals superior a la mitjana.

Finalment també destaca que el sector de la indústria està fortament masculinitzat. A més, gairebé la totalitat de les persones que hi treballen són nacionals espanyols, i la majoria té un nivell d'estudis mitjà.

ELS AUTÒNOMS

A Castelldefels el 15,4% de les persones que treballen són autònomes, una dada molt similar a la observada a nivell de Catalunya segons els resultats de la EPA del primer trimestre de 2016 (16,5%)

Del total de persones ocupades en règim d'autònom el 36,8% tenen treballadors al seu càrrec.

El perfil/tipus ideal dels treballadors autònoms de Castelldefels és el d'una persona ocupada de 35 a 64 anys, que treballa al mateix municipi (en bona part des de casa), que resideix a la zona 3, i que viu en parella amb els seus fills.

ELS ASSALARIATS I LA TEMPORALITAT CONTRACTUAL

El 84,2% de les persones de Castelldefels que són assalariades (és a dir, que treballen dins el règim general) tenen un contracte indefinit, el 13,4% disposen d'un contracte temporal, i un 2,4% treballa sense contracte.

La proporció de contractes temporals de les persones assalariades que viuen a Castelldefels és més de 4 punts percentuals inferior a la mateixa dada registrada pel conjunt del territori català.

Són els joves (16-34 anys), les persones sense estudis, els estrangers (fonamentalment els no europeus), els ocupats en el sector serveis fora de l'administració pública (sobretot els que treballen el sector de l'hostaleria i la restauració), els assalariats que treballen a temps parcial, i els que tenen el seu lloc de treball a Castelldefels (descomptant els que treballen des de casa) els qui pateixen uns majors índex de temporalitat. A més, la remuneració salarial que tenen és molt menor a la que perceben els treballadors amb contractes indefinits, tant és així que el 57,6% de les persones ocupades amb un contracte temporal viuen en llars que tenen dificultats, certes dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes.

Gairebé el 80% dels contractes temporals tenen una durada de com a màxim 6 mesos.

TIPUS DE JORNADA LABORAL DELS OCUPATS

El 86,2% dels ocupats treballen a temps complert, mentre que el 13,8% ho fa a temps parcial. Una dada pràcticament idèntica a la observada pel conjunt de Catalunya durant el primer trimestre del 2016.

El perfil dels castelldefelencs/ques ocupats que tenen contractes a temps parcial respon al d'una dona, un treballador del sector serveis fora de l'àmbit públic (sobretot del sector de la hostaleria i la restauració), una persona de nacionalitat estrangera (fonamentalment de procedència no europea), i/o un treballador

amb un nivell d'estudis inferior als universitaris. Aquestes persones, a més, tenen un major proporció de contractes temporals.

A Castelldefels l'ocupació involuntària a temps parcial és 1,4 punts percentuals inferior a la registrada pel conjunt de Catalunya, i més de 6 punts inferior també a la obtinguda pel total de l'estat espanyol.

En resum, el 7,7% de totes les persones ocupades que resideixen a la ciutat treballen a temps parcial de forma involuntària.

UBICACIÓ DEL LLOC DE TREBALL DELS OCUPATS

Només el 29,3% de les persones de Castelldefels que treballen ho fan a la mateixa ciutat, una dada 7 punts inferior a la registrada a la pròpia ciutat segons el cens de l'any 2011, i que es situa lleugerament per sota de la obtinguda a nivell comarcal (32,7%) fa 5 anys.

Això pot ser un indicador que posi de manifest una progressiva pèrdua del municipi pel que fa a la seva capacitat de generar llocs de treball en comparació a la resta de municipis de l'entorn, o la constatació que les persones del poble que treballen ho fan majoritàriament fora del municipi degut a la menor qualificació de les feines que existeixen a la ciutat.

De totes maneres gairebé el 94% dels castelldefelencs/ques que treballen ho fan o a la pròpia ciutat o en municipis molt propers.

El perfil dels castelldefelecs/ques que estan ocupats i treballen al municipi respon al d'una persona amb estudis baixos, nascuda a Castelldefels, que té un contracte temporal, i/o que desenvolupa la seva activitat laboral en el sector serveis.

També podem deduir que una gran part dels llocs de treball que s'ofereixen a Castelldefels són de poc valor afegit, ja que el 40% dels ocupats que tenen moltes dificultats, dificultats o certes dificultats per arribar a final de mes treballen a la ciutat.

D'altra banda, destaquem també que la meitat de les persones ocupades al sector industrial treballen en altres municipis de la comarca, i només el 5% ho fa a Castelldefels.

OCUPATS QUE CONEIXEN L'OFERTA FORMATIVA QUE L'AJUNTAMENT BRINDA A LES PERSONES QUE TREBALLEN

Només el 12,5% dels ocupats coneixen la oferta formativa que l'ajuntament els hi ofereix.

El perfil de persones que treballen i que tenen un coneixement significativament inferior a la mitjana sobre l'oferta formativa que l'ajuntament brinda als ocupats respon al d'una persona no associada, i/o que té problemes de salut, i/o que no treballa al sector públic, i/o que té un contracte indefinit, i/o que treballa a temps complert.

8.- ÀMBIT ECONÒMIC

COM ARRIBEN A FINALS DE MES LES LLARS DE CASTELLDEFELS?

El percentatge de llars a la ciutat que tenen dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes és només del 9,5% una dada entre 18,4 i 27 punts percentuals inferior a la registrada per Catalunya els anys 2011 i 2013, així com per la observada a l'àrea metropolitana l'any 2011, i 10,7 punts menor a la calculada pel municipi de Viladecans l'any 2015.

De la mateixa manera, la proporció de llars a Castelldefels que arriben a final de mes amb facilitat, certa facilitat o molta facilitat és del 65,4%, una xifra més de 23 punts percentuals superior a les dades observades a nivell de Catalunya i l'àrea metropolitana de Barcelona l'any 2011, i 13 punts més elevada que la registrada a Viladecans l'any 2015.

Destaquem també que una quarta part de les llars del municipi arriben a final de mes amb certa dificultat, una proporció molt similar a la observada per la resta d'àmbits de comparació territorials que estem utilitzant independentment de l'any de referència utilitzat.

TIPOLOGIA DE LLARS QUE ARRIBEN A FINAL DE MES AMB DIFICULTAT O MOLTES DIFICULTATS

Les llars que tenen dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes, i per tant les més vulnerables són aquelles formades per persones estrangeres (sobretot de procedència africana, tot i que no només), persones amb un nivell de formació baix, persones que no tenen una relació massa periòdica amb la seva família més propera, llars on algun dels seus membres actius està a l'atur, famílies monoparentals, llars que resideixen a la zona 1, i, tot i que en menys mesura, llars on les persones ocupades tenen ubicat el seu lloc de treball a Castelldefels.

TIPOLOGIA DE LLARS QUE ARRIBEN A FINAL DE MES AMB FACILITAT O MOLTA FACILITAT

Aquelles llars que arriben a final de mes amb facilitat o molta facilitat estan formades generalment per persones de nacionalitat espanyola (però també per una part molt significativa d'estrangers d'origen europeu), gent amb un alt nivell d'estudis, persones que resideixen a la zona 2 i 3 del municipi, castelldefelencs/ques nascuts en altres municipis de la resta de Catalunya, residents que porten 5 o menys anys vivint al municipi, llars on les persones ocupades treballen a la ciutat de Barcelona, i, tot i que en menys mesura, llars compostes per persones que porten tota la vida residint a la ciutat.